

Disposicions derogatòries

Disposició derogatòria única

Queden derogades quantes disposicions d'igual o inferior rang s'oposin al que es disposa en la present llei.

Disposicions finals

Disposició final primera. Desplegament reglamentari

L'Administració de la Generalitat de Catalunya i els titulars dels departaments corresponents en cada cas, en l'àmbit de les competències respectives, han de dictar inexcusablement, en el termini d'un any a comptar des de l'entrada en vigor de la llei, les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per a desplegar-la i per a executar-ne els preceptes, posant especial incidència en els preceptes dels articles 8. «Dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge», art. 9. «Dret a la llibertat ideològica, religiosa i de culte» i art. 10 «Dret a la informació i a la llibertat d'expressió», per als quals establirà protocols de seguiment per controlar i avaluar la seva execució amb l'objectiu final de millorar-la.

Disposició final segona. Desplegament reglamentari del règim sancionador i de les potestats d'inspecció

L'Administració de la Generalitat de Catalunya i els titulars dels departaments corresponents en cada cas, en l'àmbit de les competències respectives, han de dictar inexcusablement, en el termini de sis mesos a comptar des de l'entrada en vigor de la llei, les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per a desplegar-la i per a executar-ne els preceptes del Títol XIII pel que fa a la inspecció, la potestat de control i el règim sancionador.

Disposició final tercera. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Disposició final quarta. Impacte pressupostari

Els preceptes que eventualment comportessin la realització de despeses amb càrrecs als Pressupostos de la Generalitat, o una disminució dels ingressos, produiran efectes a partir de l'entrada en vigor de la Llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor de la llei.

Palau del Parlament, 28 de novembre de 2022

Alícia Romero Llano, portaveu; Raúl Moreno Montaña, portaveu adjunt, GP PSC-Units

Proposició de llei sobre les defensories i sindicatures locals de greuges

202-00055/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS, GP ERC, GP JXCAT, GP CUP-NCG, GP ECP
Reg. 78372 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 13.12.2022

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Marta Vilalta i Torres, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, Mònica Sales de la Cruz, portaveu del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, Eulàlia Reguant i Cura, portaveu del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar, David Cid Colomer, portaveu del

Grup Parlamentari d'En Comú Podem, d'acord amb el que estableixen els articles 111.b i 112 del Reglament del Parlament, presenten la proposició de llei següent:

Proposició de llei sobre les defensories i sindicatures locals de greuges

Exposició de motius

«El síndic o la síndica municipal de greuges», denominació utilitzada a la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya, o el «defensor local de la ciutadania», denominació establerta posteriorment per l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 2006 i també per la llei 24/2009 del Síndic de Greuges, és la institució de defensa i de promoció dels drets humans en l'àmbit de l'administració local, que opera sota els principis de proximitat, eficàcia i subsidiarietat.

Aquesta institució té base conceptual, a l'igual que la del Síndic de Greuges de Catalunya, en la Constitució espanyola, en l'Estatut d'autonomia de Catalunya i, a nivell europeu, en la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat i en els Principis de Venècia de 2019 sobre la institució de l'ombudsman. El primer d'aquests principis estableix que les institucions de defensoria del poble tenen un paper important a desenvolupar en l'enfortiment de la democràcia, de l'estat de dret, de la bona administració i en la protecció i promoció dels drets humans i les llibertats fonamentals; i tot seguit afegeix que «La institució de l'ombudsman, ha de tenir una base jurídica ferma...», cosa que actualment i pel que fa al ombudsman municipal només està referenciada mínimament i precàriament a les dues lleis citades.

D'altra banda, també és de referència obligada La Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat que va néixer l'any 2000 com a extensió de la Declaració Universal dels Drets Humans de l'ONU; és en aquesta Carta on apareix la idea de la Sindicatura o Defensoria com a institució independent i imparcial que actua com a agent preventiu. La Carta Europea ha estat recepcionada a la Llei 18/2014, del 23 de desembre, de modificació de la Carta Municipal de Barcelona amb ocasió d'incorporar la regulació bàsica de la Sindicatura de Greuges de Barcelona i molts altres municipis de Catalunya que han ratificat i incorporat aquesta Carta al seu ordenament local. Així tenim com a resultat que una necessitat social sentida per la ciutadania ha anat generant decisions polítiques per oferir un servei públic de proximitat en l'àmbit local i sense discriminacions territorials.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya prescriu a l'article 30.3 que les lleis han de regular les garanties dels drets d'accés als serveis públics i a una bona administració. Amb aquesta proposta legislativa es pretén dotar la ciutadania d'un instrument de garantia per prevenir mancances i supervisar els serveis municipals des de la proximitat per aplicació del principi de subsidiarietat.

D'altra banda, l'Estatut estableix també que els governs locals tenen competències pròpies, en els termes que determinin les lleis, en la regulació i la prestació dels serveis d'atenció a les persones, i garanteix als municipis un nucli de competències pròpies que han de ser exercides amb plena autonomia, subjecta només a control de constitucionalitat –que és garantia de drets fonamentals i llibertats públiques– i de legalitat –que és el nucli dur d'una bona administració–. Al mateix temps l'Estatut, a l'article 92, configura la comarca com un ens local amb personalitat jurídica pròpia format per municipis per a la gestió de competències i serveis locals.

La incorporació del síndic i de la síndica municipal de greuges a l'organització municipal catalana com a òrgan complementari, efectuada mitjançant la modificació de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya l'any 2003, i la receptivitat de la institució que va fer l'Estatut d'autonomia de 2006, ens han portat a la positiva realitat de tenir actualment més de la meitat de la població catalana dotada amb el servei de defensoria de proximitat, però la resta de la població resident a més de 800 municipis –en general la dels municipis més petits i aïllats– no en disposa malgrat la creixent implantació a tota Catalunya i també a nivell europeu, com acredita

la encara recent resolució de la Comissió Europea per a la Democràcia a través del Dret, de 16 de març de 2019. Aquesta Comissió del Consell d'Europa va establir els 25 Principis sobre la Protecció i la Promoció de la Institució de l'Ombudsman, Síndic de Greuges o Defensor del Poble a qualsevol nivell (Principis de Venècia); el primer d'aquests principis imposa el disposar d'un règim jurídic ferm a nivell legal. El Síndic de Greuges de Catalunya, en base a aquests principis, va posar de manifest el mateix any els que serien al seu criteri punts febles de l'actual institució de rang local en l'informe «La Sindicatura o Defensoria com a ombudsman independent. La situació a Catalunya», i el més destacable d'aquests punts seria la dificultat per la operativitat de la defensoria de proximitat en els municipis menors.

L'efectivitat del principi d'universalitat i del dret a la igualtat rau en aconseguir, mitjançant una llei, que es considerin els serveis del Síndic o Síndica Municipal de Greuges com a serveis essencials de responsabilitat pública i de base municipal.

La diferència de tracte a unes o altres persones a Catalunya en disposar o no d'una defensoria de proximitat dels drets fonamentals i les llibertats públiques i de supervisió de l'activitat municipal, és el principal dèficit que vol solucionar la present llei. En aquesta línia, la Declaració de Girona de novembre de 2016, fruit del Congrés Internacional de Defensors Locals organitzat pel Fòrum de Síndics i Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya, afirma que el marc legal de la institució és una necessitat imperativa:

Considerem que en les administracions municipals del segle XXI és fonamental implantar la institució de la defensoria local, en coherència amb el principi de subsidiarietat i per donar resposta i garanties a la ciutadania en les queixes, reclamacions i suggeriments a l'administració.

Pensem que és necessari evitar la judicialització de les desavinences o conflictes entre administració i ciutadania, sempre que sigui possible, assumint la responsabilitat de corregir els propis errors, disfuncions o equivocacions, quan són identificats pels ombudsmen, per facilitar la vida de les persones [...].

L'objectiu d'aquesta llei és que la sindicatura municipal de greuges, en tant que servei de proximitat, arribi a tothom per igual, que les diverses institucions de greuges puguin treballar en xarxa per assessorar, supervisar i defensar els drets humans de la ciutadania i que en aquestes funcions s'incorporin els Principis de Venècia.

Per totes aquestes raons, la defensoria de proximitat s'ha d'instaurar en tots els municipis al servei de veïns i veïnes i de tota persona que resulti afectada per l'activitat municipal, sigui o no sigui resident. També en benefici de la pròpia administració local, que haurà de sortir beneficiada de la supervisió d'una queixa quan s'acredita la correcta actuació municipal o quan s'esmena el greuge detectat. Per tal que les seves defensories siguin eficients, cal dotar-les d'una plataforma o sistema d'agrupament de les seves oficines tècniques en àmbits territorials no superiors al d'una comarca, tot mantenint cada ajuntament la competència sobre els propis assumptes.

Així, el model que es propugna en la present llei es basa en els següents pilars:

- Universalització mitjançant l'establiment de la Sindicatura o Defensoria a tots els municipis i al servei de totes les persones. La institució passa a ser un servei essencial de proximitat obligatori de tots els ajuntaments de Catalunya, i amb garantia de finançament nacional.

- Eficiència, amb recursos tècnics de suport compartits en xarxa voluntàriament, com ara passa per exemple amb la xarxa de serveis socials bàsics municipals.

- Homogeneïtat de la regulació bàsica de la Sindicatura o Defensoria a tots els municipis, tot respectant l'autonomia local per reglamentar la concreció del funcionament.

- Procediment de tramitació de queixes reglat i específic, però simplificat i aliè al procediment administratiu comú.

- Eficàcia de les decisions de la sindicatura o defensoria local de greuges, que obliguen a la revisió d'ofici dels actuacions administratives que han generat greuges acreditats.

- Competència exclusiva de cada ajuntament pel nomenament de síndic o síndica, tramitació de queixes i acceptació o no acceptació de les decisions emeses per la sindicatura o defensoria.

En definitiva, l'objectiu és que la ciutadania disposi d'un instrument proper per assolir l'equitat i la justícia socials en tota l'activitat pública municipal. Instrument que reforça la credibilitat i la transparència de l'administració local.

Aquesta llei s'estructura en tres parts o capítols i unes disposicions complementàries.

- El capítol primer abasta la regulació conceptual de la institució, les seves funcions, els principis operatius generals i l'estatut personal bàsic de la persona titular.

- El capítol segon conté els procediments d'atenció a la ciutadania i promoció dels drets humans a la ciutat.

- El capítol tercer tracta de l'organització de la institució en els aspectes territorials, materials i funcionals i ordena especialment les obligacions de les administracions en el finançament de les sindicatures i defensories locals de greuges.

Proposició de llei sobre les defensories i sindicatures locals de greuges

Capítol 1. Configuració de les sindicatures locals de greuges o defensories de la ciutadania

Secció primera. Naturalesa i funcions

Article 1. Objecte de la llei

Aquesta llei regula la institució de la Sindicatura Local de Greuges o Defensoria de la Ciutadania reconeguda a l'article 78 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, per protegir i defensar els drets constitucionals, estatutaris i de ciutadania als municipis de Catalunya.

Article 2. Naturalesa i objectius de les Sindicatures o Defensories.

1. La Sindicatura o Defensoria és un òrgan de caràcter unipersonal que té la missió de vetllar i defensar els drets i les llibertats públiques de la ciutadania en relació amb l'actuació de l'administració municipal.

2. La persona titular de la institució rep la denominació de Síndic o Síndica Local de Greuges; no obstant, cada municipi podrà mantenir el nom de Síndic, Síndica, de Defensor o Defensora de la ciutadania, o un algun altre de tradicional o històric que ja tingui el municipi.

3. La Sindicatura o Defensoria està adscrita orgànicament al Plenari municipal i gaudeix d'autonomia organitzativa i funcional d'acord amb aquesta llei i la reglamentació municipal corresponent.

Article 3. Àmbit d'actuació

L'actuació de la Sindicatura o Defensoria abasta la promoció, defensa i verificació del respecte dels drets humans al municipi, en la forma i amb el contingut següents:

- Els proclamats per l'Organització de les Nacions Unides en la Declaració Universal dels Drets Humans, que seran paràmetres de referència en tot cas a nivell de valors i pedagogia del dret.

- Els continguts a la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

- Els drets i deures fonamentals i les llibertats públiques establerts al títol primer de la Constitució, inclosos els principis rectors de la política social i econòmica.

- L'aplicació a l'actuació municipal dels valors, els principis i les normes de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

- El compliment, i l'aplicació pel respectiu ajuntament, dels compromisos i principis de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat si s'hi ha adherit el consistori.
- Els drets de veïnatge recollits a la legislació aplicable.

Article 4. Competències de la Sindicatura o Defensoria

La Sindicatura o Defensoria local promou i defensa els drets humans de proximitat, entre d'altres, per mitjà de:

- La informació general i l'assessorament en temes de la seva competència.
- La supervisió d'actuacions de l'administració municipal.
- La resolució de les queixes que se li presentin.
- La investigació i actuacions d'ofici sobre fenòmens socials o activitats municipals.
- La mediació, conciliació i altres fórmules de resolució de conflictes, entre l'administració i el subjecte de la queixa.
- L'emissió de dictàmens o informes generals en matèria de llur competència.
- La difusió dels drets humans a la ciutat.
- La proposta o recomanació d'aprovar modificacions normatives, en l'àmbit de la seva competència.
- La cura perquè es garanteixi el dret a una bona administració.
- Aquelles en relació a l'empara dels drets dels ciutadans, el dret a una bona administració i aquelles vinculades al compliment ètic i la integritat dels servidors públics.

Article 5. Drets de la ciutadania davant la Sindicatura o Defensoria

En tots els casos de competència de la sindicatura municipal de greuges, les persones que creguin que els seus drets s'han vulnerat per accions o omissions de l'administració local tenen dret a:

- Sol·licitar la intervenció de la sindicatura.
- Ser ateses, amb diligència, presencialment o per qualsevol altre mitjà admissible en dret.
- Rebre resposta motivada a tota petició o queixa.

Article 6. Subjectes legitimats per demanar actuació de la Sindicatura o Defensoria

1. Qualsevol persona física o jurídica està legitimada per adreçar-se a la Sindicatura o Defensoria.
2. Les persones menors d'edat poden dirigir-se personalment i directament a la sindicatura i presentar les seves reclamacions i proposicions, i seran sempre escoltades a efectes de valorar la problemàtica presentada i procedir en conseqüència en el seu interès.

Article 7. Principis d'actuació

La Sindicatura o Defensoria s'ajusta als següents principis d'actuació:

- a) Empara i defensa.
- b) Gratuïtat.
- c) Prevenció i pro-activitat: la Sindicatura o Defensoria ha d'actuar d'ofici quan, a parer seu, un assumpte d'interès general o particular no estigui prou assumit i atès pels poders públics competents.
- d) Reserva de dades personals i confidencialitat.
- e) Independència.
- f) Imparcialitat.
- g) Objectivitat.
- h) Equitat en l'aplicació i interpretació de les normes, atenent fonamentalment al seu esperit i finalitat.
- i) Rigor i bona administració i responsabilitat.

- j) Eficàcia.
- k) Bona fe i confiança legítima.
- l) Igualtat.
- m) Transparència.
- n) Celeritat.

Secció segona. Estatus de la persona titular de la sindicatura local de greuges

Article 8. Provisió i nomenament del càrrec

1. La provisió del càrrec de síndic o síndica és competència del ple del consistori, en la forma prevista en cada reglament municipal.
2. Per a poder ésser elegida la persona haurà de ser major d'edat, gaudir de ple ús dels drets civils i polítics i tenir vinculació amb el municipi.
3. Per a l'elecció serà precisa, una majoria qualificada El nomenament correspon a l'alcalde o a l'alcaldesa i es publicarà al Butlletí Oficial de la Província.
4. La designació serà per a un mandat de cinc anys, a comptar des de la presa efectiva de possessió, i es podrà optar només a un segon mandat consecutiu d'igual durada.
5. Acabat el mandat, continuarà en funcions fins que es formalitzi la seva renovació, si escau, o sigui elegida la nova persona titular del càrrec. Si aquesta elecció fos pertinent, s'haurà de fer en un termini màxim de tres mesos des de la finalització del mandat de l'anterior titular.

Article 9. Estatus personal del Síndic o la Síndica Local de Greuges

La persona titular del càrrec,

1. Té consideració d'autoritat municipal i és independent jeràrquicament i funcionalment de l'ajuntament.
2. És inviolable per les opinions que formuli i pels actes que porti a terme en exercici de les seves funcions.
3. És inamovible i només podrà cessar per les causes previstes en aquesta llei.
4. Rep el tractament i ocupa el lloc protocol·lari equivalent a titular de tinença d'alcaldia o regidoria de govern.

Article 10. Cessament del càrrec

1. El cessament de la persona titular de la Sindicatura o Defensoria només es produirà per les causes següents:
 - a) Mort.
 - b) Transcurs del temps pel qual fou elegida.
 - c) Renúncia expressa.
 - d) Condemna ferma per delictes greus o menys greus.
 - e) Incapacitat sobrevinguda.
 - f) Negligència manifesta en l'exercici de les seves funcions o abandó en l'exercici de les seves funcions.
2. El cessament serà acordat pel Ple de l'Ajuntament, amb el vot favorable d'almenys la mateixa majoria amb la qual la persona va ser escollida. En els casos dels apartats f), amb caràcter previ a la votació, el Síndic/a podrà, en aquest mateix ple, fer ús de la paraula, tot respectant el dret d'audiència i contradicció.
3. L'oficina de la sindicatura seguirà funcionant encara que la titularitat del càrrec estigui vacant o actuï en funcions.

Article 11. Incompatibilitats

El càrrec de síndic o síndica és incompatible amb:

- l'exercici de qualsevol càrrec, treball o pertinença en partits polítics o sindicats
- qualsevol mandat representatiu
- qualsevol càrrec públic

- les funcions directives en sindicats o associacions empresarials
- les funcions administratives al servei del municipi, organismes públics municipals o empreses amb participació municipal
- qualsevol activitat professional, mercantil o laboral que comporti una relació contractual amb el municipi o conflicte d'interessos amb l'administració municipal, i qualsevol altra activitat pública o privada que posi en qüestió la independència i objectivitat de la seva tasca.

Article 12. Declaració d'interessos

Per a prendre possessió del càrrec, la persona designada haurà de complir amb les previsions de la llei de transparència que siguin aplicables al seu cas.

Article 13. Estatus de la persona titular del càrrec i del personal de suport

1. La persona titular de la sindicatura quedarà assimilada a les condicions laborals del personal eventual directiu de l'administració municipal regulada a la legislació de la funció pública municipal, amb l'excepció del termini que serà el propi del seu mandat.

2. El personal de suport, tant tècnic com administratiu, estarà subjecte a la dependència orgànica i funcional de la persona titular de la sindicatura, però serà l'ajuntament qui haurà de garantir l'existència i els recursos personals de l'oficina, amb la definició de les places específiques assignades a la sindicatura local de greuges, assegurant la seva independència o autonomia respecte de la corporació local corresponent

Secció 3. Classificació de les sindicatures o defensories

Article 14. Classes de sindicatures o defensories

Amb l'objectiu que tota la ciutadania de Catalunya disposi de síndic o síndica local de greuges en relació a aquelles competències pròpies dels ens locals, les sindicatures es classifiquen en funció del nombre d'habitats dels municipis amb el següent criteri:

- a. Sindicatures de poble o Vila (municipis de fins a 20.000 habitants)
- b. Sindicatures de ciutat (municipis de 20.001 a 100.000 habitants)
- c. sindicatures de gran ciutat (municipis de més de 100.000 habitants)
- d. sindicatures d'agrupacions de municipis o sindicatures comarcals

Article 15. Estructura de les sindicatures de poble o vila

- En poblacions de fins a 20.000 habitants, es podrà:
 - crear una Sindicatura o Defensoria pròpia del municipi.
 - crear sindicatures d'agrupacions de municipis o sindicatures comarcals, que agruparan diferents pobles o viles, amb una única persona titular del càrrec.
 - establir convenis, per relació de proximitat, amb municipis properes que tinguin defensoria pròpia.

En el cas de creació una sindicatura pròpia, la institució haurà de comptar amb:

- Titular de la sindicatura amb dedicació parcial. El càrrec no serà remunerat amb caràcter obligatori, però en tot cas es faran efectives les despeses inherents a aquell que es poguessin generar.
- Suport administratiu, posant una persona a disposició del o la titular durant un temps suficient per a garantir el correcte funcionament de la sindicatura.
- Garantia d'assessorament jurídic independent quan la persona titular ho requereixi.

Les sindicatures d'agrupacions de municipis o sindicatures comarcals quedaran enquadrades dins de la categoria de sindicatures de poble o vila, en els termes d'aquest article.

Article 16. Estructura de les sindicatures de ciutat

Tindran una Sindicatura o Defensoria pròpia els ajuntaments d'entre 20.001 i 100.000 habitants, d'acord amb les exigències següents:

Els ajuntaments d'entre 20.001 i 50.000 habitants comptaran com a mínim amb:

- Un síndic o una síndica a mitja jornada i amb remuneració equiparada a la de regidor o regidora a mitja dedicació.
- Una persona administrativa que garantirà, en tot cas, que la ciutadania tingui accés a la institució.
- Garantia d'assessorament jurídic independent quan la persona titular ho requereixi.
- Els Ajuntaments d'entre 50.001 i 100.000 habitants comptaran amb:
 - Un síndic o una síndica a temps complet i amb remuneració equiparada com a mínim a la de regidor o regidora a temps complet.
 - Una persona administrativa amb dedicació completa, que garanteixi l'atenció ciutadana.
 - Garantia d'assessorament jurídic independent quan la persona titular ho requereixi.

Article 17. Estructura de les Sindicatures de gran ciutat

Els ajuntaments amb més de 100.000 habitants tindran una Sindicatura o Defensoria pròpia, com a mínim amb les exigències següents:

- Un síndic o una síndica a temps complet i amb remuneració equiparada a la de tinença d'alcaldia o regidoria de govern a temps complet.
- Un equip a dedicació completa que constarà com a mínim de:
 - Una persona assessora jurídica.
 - Una persona tècnica.
 - Una persona administrativa.
 - Una persona com a adjunta a la titular del càrrec, si aquest ho sol·licita

La persona adjunta serà nomenada per l'alcaldia, a proposta de la sindicatura i amb conformitat prèvia del plenari. Seran requerides iguals majories que per a l'elecció de la persona titular del càrrec i gaudirà de les mateixes prerrogatives i quedarà sotmesa a les mateixes condicions i incompatibilitats d'aquella, a la qual assistirà o suplirà en cas d'absència o d'impossibilitat d'exercir les seves funcions com a titular. La persona adjunta assistirà al Síndic/a en l'exercici del càrrec i assumirà les funcions que la persona titular li delegui.

En tots els casos, la persona titular de la institució ha de poder elaborar i proposar el seu pressupost propi, o altres solucions en aquest àmbit que li atorguin una major autonomia.

Capítol 2. Règim jurídic i procediment

Secció primera. Règim jurídic i modalitats d'intervenció

Article 18. Règim jurídic general de les peticions i resolucions de les Sindicatures Locals de Greuges

La sindicatura, per atendre les peticions de la ciutadania o per endegar actuacions de supervisió, ajustarà el seu funcionament al que és previst en aquesta llei i subsidiàriament, per analogia, a l'article 29 de la Constitució relatiu al dret de petició i al seu desplegament legal. Les resolucions adoptades per les sindicatures o defensories no generen drets ni es poden recórrer pels seus promotors davant cap instància administrativa ni judicial.

Article 19. L'actuació d'Informació, assessorament i derivacions.

1. Tota persona pot demanar informació i orientació a la sindicatura local de greuges.

2. Si la matèria de consulta no correspon a cap administració se l'oferirà, en tot cas, informació o assessorament.

3. Si la matèria d'assessorament fos competència d'una altre administració, es derivarà la queixa a la institució pertinent.

Article 20. L'actuació de supervisió

1. La tramitació d'una queixa comporta una investigació dels fets relatats per la persona interessada, una anàlisi de la normativa aplicada per l'ajuntament i, si és necessari, la supervisió de l'expedient administratiu i la fonamentació jurídica de l'actuació administrativa qüestionada.

2. La Sindicatura o Defensoria procedirà a la supervisió d'actuacions administratives i activitats municipals en casos de reclamació en queixa per presumpta mala pràctica administrativa o operativa del sector públic municipal. A aquests efectes s'entén per sector públic:

- Els òrgans d'administració de l'ajuntament.
- Qualsevol organisme i entitat de dret públic vinculats o dependents de l'ajuntament.
- Les entitats de dret privat vinculades o dependents de l'ajuntament.
- Els organismes supramunicipals que tenen relació amb el municipi.

3. La sindicatura també pot supervisar, dins el terme municipal, l'activitat de les empreses privades, entitats o institucions que gestionen serveis públics o compleixen activitats d'interès general o universal, o activitats equivalents de manera concertada o indirecta, per tal d'acreditar la correcció i l'equitat de llur actuació en els assumptes objecte de queixa.

En el marc de les resolucions que emet sobre els assumptes que es sotmeten a la seva supervisió, la Sindicatura o Defensoria recomana i suggereix a l'Administració fórmules per reparar els drets de les persones que s'han vist afectats i/o per evitar vulneracions futures..

Article 21. L'actuació d'ofici

1. L'actuació d'ofici és la que la Sindicatura o Defensoria porta a terme a iniciativa pròpia.

2. En tot cas i a efectes de documentar una actuació d'ofici, la sindicatura pot demanar la col·laboració i auxili necessaris a totes les autoritats, tots els òrgans i tot el personal de qualsevol administració pública o empresa proveïdora de serveis públics que actuï al seu terme municipal.

Article 22. L'actuació medidora

1. Aquesta funció permet que el Síndics /Síndiques puguin actuar com a mediadors entre l'Administració local i la ciutadania, sempre dins el seu àmbit d'actuació.

2. La funció medidora es durà a terme per la persona titular de la Sindicatura si és mediador/a, o a través del personal tècnic qualificat i capacitat per aquests efectes, de la pròpia Sindicatura.

3. En qualsevol cas, l'actuació medidora quedarà supeditada al compliment del previst i exigit en el procediment de mediació, regulat a la normativa pròpia.

4. L'exercici d'aquesta facultat medidora ha d'estar condicionat a la submissió de l'assumpte a mediació mitjançant acord previ de les parts en conflicte, als qui ha de correspondre la facultat d'arribar finalment a una solució. En aquest sentit l'administració local haurà de designar un interlocutor vàlid per la mediació, amb capacitat obligacional.

5. La persona titular de la sindicatura o qualsevol de les parts –ciutadania o Ajuntament– podrà proposar un procediment de mediació, en el que caldrà l'acceptació de totes les parts interessades.

6. La Sindicatura podrà intervenir no només un cop generat el conflicte, sinó també, en els procediments de decisió i gestió, és a dir, abans de l'eventual conflicte, així com en totes les fases del procediment administratiu.

Article 23. L'actuació de conciliació i altres formes de resolució de conflictes

1. La Sindicatura o Defensoria, en el marc del que estableix la legislació vigent, podrà proposar a l'administració local objecte de supervisió, als organismes que en depenen o a les persones que són objecte d'un procediment d'investigació i a les persones afectades, altres fórmules de conciliació o metodologies restauratives, que facilitin la resolució del procediment.

2. La intervenció de la Sindicatura o Defensoria en un conflicte per dur a terme funcions de conciliació o proposar processos restauratius, requerirà el consentiment previ de les parts implicades en el procediment.

3. En exercici de les funcions de conciliació o reparació, la Sindicatura o Defensoria es podrà reunir amb les parts implicades i facilitar espais de diàleg i d'escolta perquè les parts proposin la millor solució per al seu conflicte i puguin prendre una decisió al respecte lliurement.

Secció segona. Tramitació dels procediments

Article 24. Procediment de presentació de les queixes

Les reclamacions o queixes podran presentar-se oralment, o per escrit físic o telemàtic adreçat a la seu de la sindicatura local de greuges. En cas que es formulï una queixa oral, la persona interessada haurà de corroborar la transcripció d'aquesta. La sindicatura comptarà amb un portal de internet a través del qual es podrà fer tota la tramitació i seguiment de queixes i la notificació de resolucions.

En qualsevol cas haurà de constar la identificació i el domicili de les persones interessades. Tot escrit en format físic o electrònic serà registrat i s'admetrà a tràmit si consten les dades identificadores necessàries i reuneix els requisits formals establerts.

Article 25. Fases del procediment general de presentació de les queixes

El procediment d'atenció a les queixes o demandes d'intervenció de la Sindicatura o Defensoria es tramitarà a partir de sol·licitud per escrit o constància en acta de compareixença, segons estableix l'article anterior, i seguirà les següents fases:

- Admissió a tràmit, que pot anar condicionada a un requeriment de concreció o millora de la formulació presentada. S'haurà d'admetre o no en el termini de deu dies des de l'enregistrament d'entrada.
- Investigació dels fets exposats, que pot incloure petició d'expedients o d'informes als òrgans municipals qüestionats.
- Pronunciament per resolució expressa de la sindicatura sobre els resultats de la instrucció, amb declaració d'existència o no existència de greuge i amb possible emissió de recomanacions a l'administració i a les persones interessades per a una solució justa del problema analitzat. Aquest pronunciament es farà com a màxim tres mesos després de tenir la resposta municipal.
- Les resolucions poden incloure consideracions diverses com ara recomanacions, suggeriments, advertències o recordatori de deures legals.
- Notificació a les parts interessades.
- Publicació a la web de la sindicatura, si en disposa, o a la de l'ajuntament amb reserva de les dades de les persones físiques.

Article 26. Admissió a tràmit de les queixes

1. S'acceptaran totes les queixes que es presentin a excepció de:

- Les queixes anònimes
- Les que no invoquin un dret o un interès legítims personal o general

– Les que no es refereixin a l'àmbit de competències de la Sindicatura o Defensoria

– Aquelles en què s'adverteixi mala fe, ús abusiu del procediment, falta de fonament, manca de respecte a persones o institucions o inexistència de pretensió lògica

– Les que s'haurien de tramitar prèviament per expedients administratiu reglats, llevat de casos d'urgència o interès general

– Aquelles sobre matèries en les quals s'hagi dictat sentència ferma

2. Tot i haver de rebutjar les queixes anònimes, la Sindicatura o Defensoria pot procedir a l'apertura d'una actuació d'ofici, fent abstracció de la persona originàriament interessada, si aporten alguna informació versemblant i de transcendència per a la seguretat de les persones, els bens o l'interès col·lectiu.

3. No es poden admetre queixes ni sol·licituds d'actuació d'ofici si ha transcorregut més d'un any des dels actes que les motiven, llevat que els efectes siguin actius i les responsabilitats no hagin prescrit.

Article 27. Manca d'actuació prèvia davant les administracions

Abans de presentar queixa per una actuació o omissió municipal, cal que la persona interessada s'hagi dirigit a l'ajuntament en demanda de solució o aquest tingui coneixement del motiu de la queixa.

La sindicatura, en rebre una queixa que no hagi estat adreçada prèviament a l'administració competent, ha de demanar a la persona interessada que formuli la petició davant l'administració i deixarà en suspens la tramitació. Si en el termini de tres mesos des de la formulació l'òrgan afectat no ha donat resposta, es donarà continuïtat a la tramitació de la queixa. Tot i això, si la sindicatura percep que la situació objecte de queixa és urgent o considera que no és necessària o procedent la reclamació prèvia a l'administració, podrà traslladar la queixa a l'òrgan competent incorporant la justificació de la seva decisió.

Article 28. Registre i admissió a tràmit de les queixes

1. La Sindicatura o Defensoria ha de registrar les queixes, acusar-ne la recepció, acordar-ne l'admissió o inadmissió a tràmit i comunicar a les persones interessades la decisió presa. En cas d'inadmissió d'una petició formalitzada, la resolució ha d'ésser motivada per escrit i notificada.

2. L'administració municipal ha de vetllar per l'organització i seguretat d'arxius i registres físics i informàtics d'expedients de la sindicatura, tot garantint la confidencialitat de les dades vers tercers i vers la pròpia administració municipal.

Article 29. Instrucció de l'expedient i abast i límits de la supervisió

1. La supervisió per part de la sindicatura no haurà d'esperar la resolució de l'expedient administratiu qüestionat quan s'invoqui urgència peremptòria o indefensió, si concorren indicis de bon dret en el reclamant o ha transcorregut el termini legal de resolució administrativa.

2. No poden ser objecte de supervisió les actuacions administratives no emanats de l'administració municipal ni les que afectin al nomenament de càrrecs del govern o funcionariat municipals.

3. La sindicatura pot suspendre la tramitació d'un procediment d'investigació si pren coneixement de l'admissió a tràmit d'una demanda o un recurs o de l'exercici de qualsevol altra acció davant els jutjats o els tribunals amb relació als actes que són objecte de la investigació, i ha de suspendre en tot cas el procediment si el procés judicial queda vist per a sentència.

4. Per a l'anàlisi de les queixes presentades, així com les actuacions d'ofici, la sindicatura té plena capacitat supervisora i investigadora. Es reconeix a la institució la llibertat d'accés a tots els serveis i equipaments, arxius i informació que disposi l'administració local, amb el deure de confidencialitat quan correspongui; així mateix, en el compliment d'aquesta funció podrà accedir en interès de les persones afectades als expedients administratius en curs i, per interès general, també als tan-

cats. Si el síndic o la síndica així ho demana, haurà de comptar amb la col·laboració del personal municipal.

5. En cas que se sol·liciti accés a un expedient o informe dels departaments, organismes o dependències administratives, aquesta sol·licitud s'haurà de d'atendre en els terminis demanats per la sindicatura i, en tot cas, abans de trenta dies naturals.

Article 30. Col·laboració administrativa en la supervisió

1. La col·laboració per a la supervisió de l'actuació municipal en el tràmit d'expedients de queixa serà demanada per la sindicatura a l'òrgan interessat i simultàniament ho comunicarà a l'alcaldia.

2. L'administració municipal i tots els organismes, instituts i empreses dependents del municipi o administracions supramunicipals amb actuacions al municipi auxiliaran a la sindicatura amb caràcter obligatori, preferent i urgent. La investigació promoguda s'ha de considerar un exercici de transparència en favor de la qualitat democràtica i d'eficiència de les actuacions administratives.

3. La Sindicatura o Defensoria informará l'alcaldia i el plenari tant de les deficiències com de les bones praxis professionals comprovades en el decurs de les col·laboracions demanades.

4. Totes les resolucions de la sindicatura i els posicionaments correlatius municipals seran divulgades a través de la web municipal i, si són d'interès general, es comunicaran a través del servei de premsa.

5. La sindicatura posarà en coneixement de l'alcaldia la manca injustificada de col·laboració de persones o departaments, per si fos constitutiva d'infracció.

6. Si en el desenvolupament de les seves funcions observa que l'actuació del personal municipal podria constituir infracció disciplinària o conducta delictiva, el o la titular de la sindicatura ho comunicarà a l'òrgan competent per què prengui les mesures que estimi oportunes.

Article 31. Contingut de les resolucions de la Sindicatura Local de Greuges

1. Les resolucions de la sindicatura sobre els greuges denunciats són dictàmens valoratius de l'ajustament de les actuacions administratives, expresses o tàcites, a la normativa aplicable i a la praxi de bona administració i hauran d'impulsar la revisió d'ofici dels actes si així és recomana en la resolució.

2. Quan la persona titular de la sindicatura estimi la reclamació ho comunicarà a l'autoritat municipal competent perquè es pronunciï sobre la possibilitat d'atendre la petició de la persona agreujada mitjançant l'impuls dels procediments de revisió procedents, fins i tot els necessaris per a l'adopció d'una norma de caràcter general. L'autoritat municipal s'haurà de dirigir a la sindicatura i a la part interessada rebutjant o acceptant raonadament la recomanació en el termini màxim d'un mes.

Article 32. Participació en els òrgans municipals

El o la titular de la Sindicatura o Defensoria podrà prendre part en els consells consultius i de participació que hi ha o que hi puguin haver al municipi i podrà presentar-hi, si s'escau, informes propis. La participació en aquest àmbits serà amb veu però sense vot.

Article 33. Presentació d'informes i recomanacions

La persona titular de la sindicatura només ha de retre comptes de les seves actuacions al Plenari del consistori. Podrà sol·licitar la seva compareixença davant aquest òrgan municipal, a iniciativa pròpia, sempre que ho consideri convenient per a la bona marxa de la institució i, en tot cas, haurà de fer-ho anualment per tal de presentar públicament al Plenari un informe de les actuacions portades a terme durant l'any anterior. Aquest informe es publicarà a la web municipal.

– L'Informe contindrà com a mínim:

- El nombre de persones que s’han adreçat a la Sindicatura o Defensoria en l’exercici vençut, els motius de la seva compareixença i l’activitat endegada.
- La relació d’actuacions d’ofici.
- El nombre i la matèria de les reclamacions en queixa formulades i l’estat de tramitació de totes elles, incloent-hi els expedients pendents d’exercicis anteriors.
- La relació d’expedients resolts en l’exercici amb síntesi del seu resultat.
- La relació de recomanacions i advertiments emesos i notificats al govern municipal, amb els corresponents pronunciament finals dels regidors o les regidores competents al respecte.
- Si s’escau i és necessari, el síndic o la síndica donarà a conèixer, en un capítol apart, els casos, serveis i àrees municipals que no col·laborin amb la seva actuació, puguin obstaculitzar les seves investigacions, no facilitin la informació que se’ls hagi demanat o aquesta es lliuri amb retards injustificables.

Les declaracions de la sindicatura com a resultat de la resolució de les queixes i les recomanacions, de les actuacions d’ofici i de les actuacions de mediació, conciliació o altres fórmules de resolució de conflictes, seran lliurades a l’alcaldia, les regidories de l’ajuntament, i als òrgans de gestió municipal afectats.

La persona titular de la sindicatura podrà participar també a les Comissions del Ple Municipal, per informar sobre actuacions d’ofici o sobre problemàtiques de greu o gran repercussió.

Capítol 3. Funcionament, finançament i requeriments de les defensories o sindicatures

Article 34. Oficines

Els ajuntaments facilitaran l’espai adient per a despatx de la persona titular, i en el seu cas adjunta, de la sindicatura local de greuges.

També han de facilitar un espai per a l’oficina de suport, si aquesta és municipal.

Si és compartida, mancomunadament, amb altres municipis, l’oficina estarà al municipi que acordin els ajuntaments afectats.

En tot cas, l’oficina de suport estarà dotada de l’equipament mobiliari i d’ofimàtica habitual en l’administració pública. Disposarà del programari informàtic adequat per la gestió dels expedients i l’atenció a la ciutadania, així com la formació permanent necessària per assegurar l’actualització i l’ampliació de coneixements teòrics i pràctics i el millorament de les competències i habilitats del personal professional de les sindicatures. En cada exercici hi haurà un programa específic d’actualització de coneixements en matèries específiques per a Sindicatures, en Drets Humans i totes les formacions necessàries pel bon funcionament de l’oficina.

Article 35. Pressupost

Els ajuntaments proveiran un pressupost autònom que permetrà fer front a les despeses de les sindicatures més enllà del funcionament ordinari.

Article 36. Registre de documents, arxiu d’expedients i protecció de dades

1. La Sindicatura o Defensoria de cada municipi enregistrarà l’entrada de documents de forma autònoma i diferenciada del registre general de l’ajuntament.

2. Les oficines mancomunades de sindicatures digitalitzaran els escrits de les queixes i sol·licituds rebudes, mantenint la separació absoluta de documentació de cada municipi i d’expedients informatitzats.

3. Les sindicatures i les oficines mancomunades, i totes les entitats implicades en el seu cas, asseguraran que el funcionament d’intercanvi d’informació entre les Sindicatures o Defensories i el Síndic o la Síndica de Greuges de Catalunya i el Defensor o la Defensora del Pueblo es realitza amb normalitat i fluïdesa.

Article 37. Relacions externes de les sindicatures o defensories

Les sindicatures, en l'exercici de les seves funcions, podran:

- Relacionar-se directament amb qualsevol òrgan de govern o d'administració pública i entitats privades d'iniciativa social o empreses proveïdores de serveis públics, a efectes de coneixement i, si és el cas, de supervisió. Si les relacions comporten despeses caldrà gestionar-les i justificar-les per les vies ordinàries de la despesa municipal.
- Coordinar amb altres sindicatures i defensories i promoure l'establiment de protocols d'intervenció conjunta i col·laboració amb el Síndic o Sindica de Greuges de Catalunya i el Defensor o la Defensora del Pueblo.
- Cooperar –sens perjudici de la pròpia independència– amb altres institucions públiques i privades en activitats d'interès general i en actes de promoció i garantia dels drets fonamentals i les llibertats públiques.
- Formalitzar, directament o a través del ens de coordinació entre elles, convenis de cooperació amb col·legis professionals, universitats i altres institucions acadèmiques i d'investigació. També podran participar en accions formatives actives i passives alienes, a banda de les organitzades pel propi ajuntament.

Article 38. Informació a la ciutadania i divulgació de la funció i figura de la Sindicatura Local de Greuges.

Per tal de garantir que cap persona se senti en indefensió, el consistori ha d'establir un sistema permanent informatiu i de comunicació externa, a través de les oficines d'atenció a la ciutadania, dels centres cívics i de la web municipal, sobre la possibilitat de dirigir-se a la Sindicatura o Defensoria per obtenir assessorament independent i, si és el cas, per presentar una reclamació pel funcionament dels serveis públics municipals. A més en tots els comunicats i respostes del ajuntament hi constarà que el ciutadà té dret a recorre a la Sindicatura o Defensoria.

Les resolucions dels ajuntaments que afectin persones amb un interès directe i legítim hauran de fer constar, de forma expressa, el dret de qualsevol part interessada a presentar queixa davant la sindicatura en cas de disconformitat.

Disposició final primera. Desplegament reglamentari

1. El govern de la Generalitat ha d'aprovar, en el termini d'un any des de la publicació d'aquesta llei, el Reglament d'aplicació del capítol tercer sobre l'organització territorial i el finançament de les sindicatures locals, previ dictamen favorable del Consell de Govern Locals.
2. Cada ajuntament regularà, en el respectiu Reglament Orgànic Municipal, els aspectes d'aquesta llei relatius a l'elecció, investidura, incompatibilitats, retribució, i procediments d'atenció a la ciutadania i circuits administratius de coordinació amb la sindicatura.

Disposició addicional. Aplicació supletòria a Barcelona

Aquesta llei podrà ser d'aplicació supletòria a la Sindicatura de Greuges de l'Ajuntament de Barcelona en els aspectes no contemplats a la Llei 18/2014, de la Carta Municipal de Barcelona, o als seus reglaments orgànics.

Disposició derogatòria

Amb l'entrada en vigor d'aquesta llei quedaran derogats l'apartat c) del paràgraf 1 de l'article 48, i l'article 59 del Text Refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya, aprovat pel Decret Legislatiu 2/2003 de 28 d'abril, i qualsevol altre disposició que s'oposi al que estableix la present llei.

Disposició final segona. Impacte pressupostari

Els preceptes que eventualment comportessin la realització de despeses amb càrrecs als Pressupostos de la Generalitat, o una disminució dels ingressos, produiran efectes a partir de l'entrada en vigor de la Llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor de la llei.

Disposició final segona. Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al *Diari Oficial de la Generalitat Catalunya*.

Palau del Parlament, 23 de novembre de 2022

Aícia Romero Llano, GP PSC-Units; Marta Vilalta i Torres, GP ERC; Mònica Sales de la Cruz, GP JxCat; Eulàlia Reguant i Cura, GP CUP-NCG; David Cid Colomer, GP ECP; portaveus

Proposició de llei d'adopció de mesures urgents enfront la inactivitat de la propietat en cas d'ocupació il·legal d'habitatges amb alteració de la convivència veïnal

202-00056/13

PRESENTACIÓ: GP JXCAT

Reg. 78819 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 13.12.2022

A la Mesa del Parlament

Mònica Sales de la Cruz, portaveu del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, Marta Madrenas i Mir, diputada del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, d'acord amb el que estableixen els articles 111.b i 112 del Reglament del Parlament, presenten la proposició de llei següent:

Proposició de llei sobre l'adopció de mesures enfront la inactivitat de la propietat en cas d'ocupació il·legal d'habitatges amb alteració de la convivència veïnal

Exposició de motius

El Codi civil de Catalunya, en el seu article 541-1 estableix que la propietat adquirida legalment atorga als titulars el dret a usar de forma plena els béns que en constitueixen l'objecte i a gaudir-ne i disposar-ne. Per altra banda, l'article 541-2 del mateix cos legal, especifica que les facultats que atorga el dret de propietat s'exerceixen, d'acord amb llur funció social, dins dels límits i amb les restriccions establertes per les lleis. Esdevé legítimat, per tant, el poder legislatiu, per crear i determinar límits i restriccions al domini sempre que responguin a la utilitat social dels béns. En aquest mateix sentit s'hi ha pronunciat reiterada jurisprudència.

Per altra banda, i a més del que contempla el Codi Civil de Catalunya, la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge, faculta al legislatiu a establir mesures o mecanismes que puguin donar resposta a problemàtiques diverses com la que es produeix quan les persones jurídiques grans tenidores permeten l'ocupació sense títol habilitant d'una finca de la seva propietat, i aquest ús incorrecte de l'immoble genera una alteració de la convivència, de l'ordre públic, o posa en perill la seguretat o la integritat de l'immoble, i no n'exerceixen l'acció per la seva desocupació.

En la major part dels casos, aquesta problemàtica es produeix quan la titularitat de la propietat pertany a persones jurídiques grans tenidores que es desentenentant de les seves obligacions vers l'immoble i vers la convivència amb el veïnat. No actuar davant situacions que generen alteració de la convivència, desordres públics,